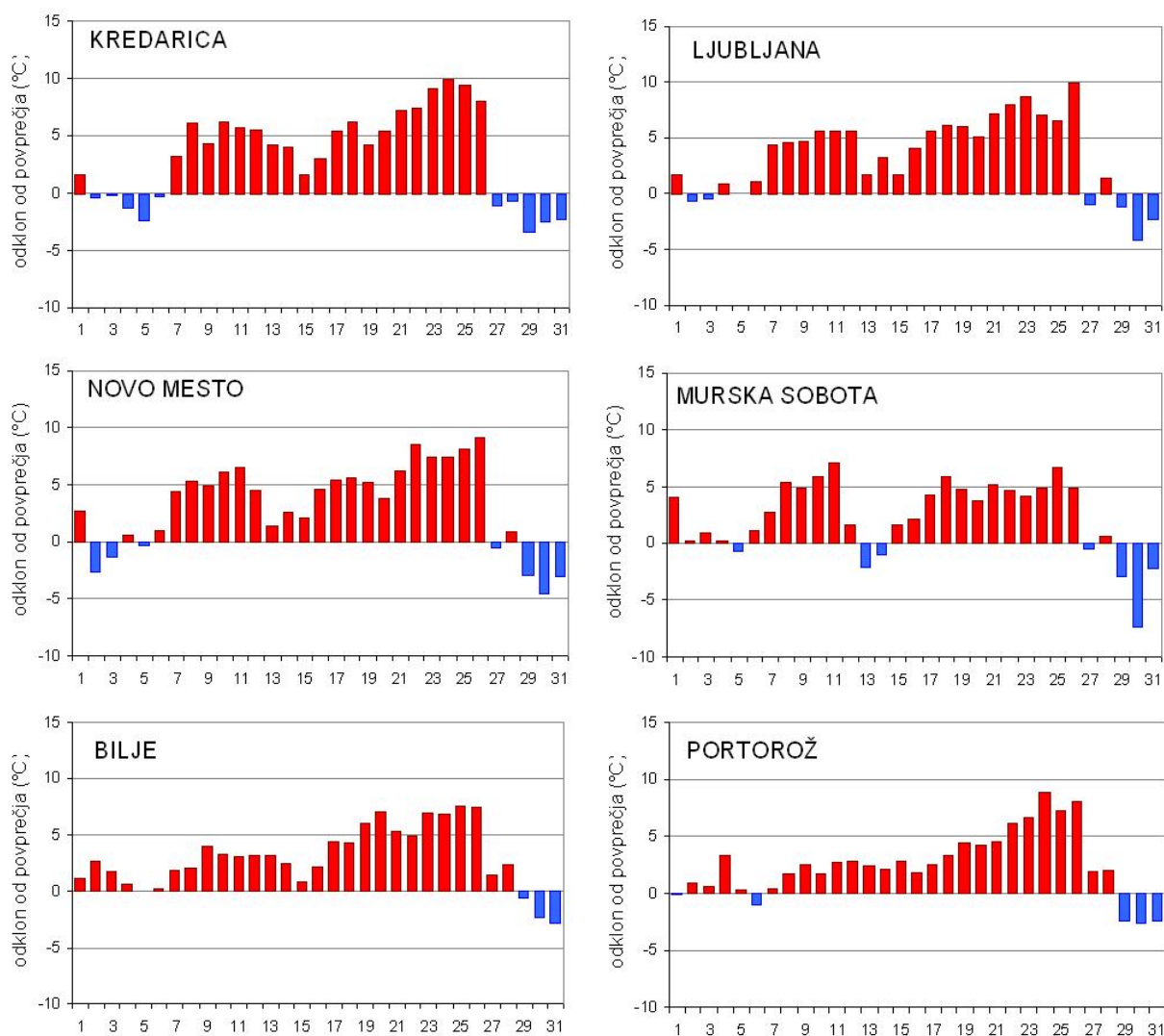

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji 21.– 31. maj 2009

OBVESTILO

V večjem delu Slovenije so padavine ob koncu tedna precej izboljšale zalogo vode v tleh. Izjemi sta še vedno Primorje ter Goriška, kjer je zaloga vode v tleh, kljub padavinam, še vedno pod mejo lahke dostopnosti, zato se vodni stres za rastline nadaljuje. Tudi temperature zraka so v zadnjih dneh nekoliko prenizke za ta čas, zaradi česar so nekatere kmetijske rastline nekoliko zastale v rasti.

1. Meteorološke razmere

Slika 1. Odklon povprečne dnevne temperature zraka v maju od dolgoletnega povprečja 1961-1990 za izbrane kraje v Sloveniji.

Prve dni zadnje dekade maja je bilo še zelo toplo in suho. Najvišje dnevne temperature zraka so po celi Sloveniji dosegale 30 °C. Nato pa se je zelo ohladilo, povprečne dnevne temperature zraka so ostajale okoli 12 °C, maksimalne pod 20 °C. Zadnji dnevi so bili tako 2 do 3 °C hladnejši od dolgoletnega povprečja. Kljub temu je letošnji maj ponekod med tremi najtoplejšimi od leta 1955 (Ljubljana, Kredarica, Novo mesto). Do 27. maja je padlo nekaj dežja le z lokalnimi nevihtami, v zadnjih dneh pa je povsod precej deževalo. Največ padavin (do 100 mm) je padlo v SV Sloveniji, tudi količina majskih padavin je le tam nad dolgoletnim povprečjem.

2. ETP

V prvih dneh dekade so bile vrednosti potencialne evapotranspiracije še med 4 in 5 mm. Ko se je ohladilo in je po večini Slovenije deževalo, pa so se znižale na 2 do 3 mm. Skupno je tako v zadnjem tednu izhlapelo okoli 25 mm, na Primorskem do 35 mm.

3. Vodna bilanca kmetijskih tal

Padavine ob koncu tedna so v večjem delu Slovenije precej spremenila bilanco vode v tleh. Le na Goriškem in na Obali se je primanjkljaj kumulativne vegetacijske vodne bilance povečal, od preteklega tedna za 40 do 50 mm in trenutno meri od -140 do -155 mm. Drugod po Sloveniji je bilanca vode sicer negativna, a je primanjkljaj manjši kot pred desetimi dnevi. Trenutno se giblje med -30 do -50 mm, v severovzhodni Sloveniji -70 mm.

Trenutna založenost tal z vodo je v večjem delu Slovenije zadovoljiva. Tako tudi v severovzhodni Sloveniji, kjer je ozimna pšenica sklasi in večinoma tudi že odcvetela. Postopoma bo pričela nalivati zrnje. Stanje posevkov je trenutno dobro. Tem razvojnim fazam so zelo blizu tudi posevki v drugih delih države.

Ozimni ječmen že spreminja barvo in postopno prehaja v obdobje dozorevanja. Tudi posevki ječmena so v dobrem stanju.

Pšenica in ječmen sta v tem obdobju zelo občutljiva za poleganje, zato močne padavine in vrtničast veter ob nevihtah navadno povzročita veliko škodo. O tem so v preteklem tednu že poročali iz Koroške, Gorenjske, osrednje Štajerske in severovzhodne Slovenije. Na Koroškem, v širši okolici Ljubljane in Maribora ter ponekod v severovzhodni Sloveniji je škodo na posevkih povzročila tudi toča.

Koruzni posevki so v severovzhodni Sloveniji razvili do 8 listov. Rastline v tem času povečujejo porabo vode. Če so bile še do sredine tedna rastline pogosto v vročinskem stresu, pa so temperature zraka trenutno prenizke, zato je že opaziti zastoj v rasti. Preskrbljenost posevkov z vodo v tleh pa je trenutno zadovoljiva.

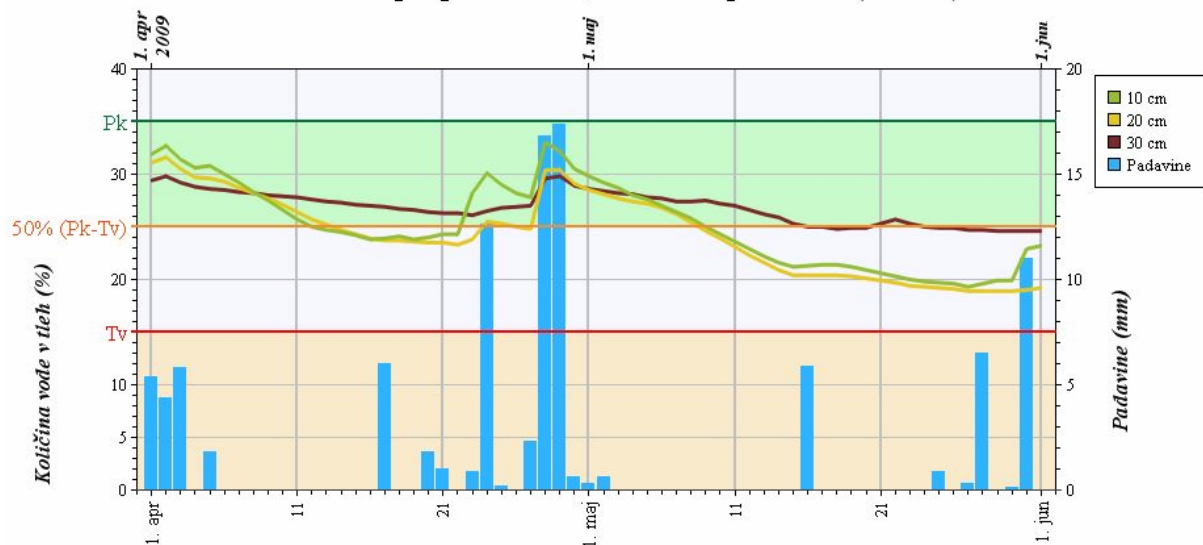
Opazovalna postaja	Padavine	ETo	Vodna	Padavine	ETo	Vodna
	[mm]	[mm]	bilanca [mm]	[mm]	[mm]	bilanca [mm]
	v preteklem tednu			v vegetacijskem obdobju		
	(23. - 30. maj 2009)			(1.april - 30.maj)		
BILJE	7.8	36.1	-28.3	91.6	230.8	-139.2
LJUBLJANA - BEŽIGRAD	29.3	28.8	0.5	154.2	203.1	-48.9
NOVO MESTO	20.0	25.3	-5.3	144.4	186.0	-41.6
CELJE	21.4	25.5	-4.1	146.0	201.4	-55.4
MARIBOR - LETALIŠČE	75.4	24.4	51.0	183.2	212.2	-29.0
MURSKA SOBOTA - RAKIČAN	28.3	23.8	4.5	130.1	200.3	-70.2
PORTOROŽ - LETALIŠČE	18.1	38.8	-20.7	85.2	240.3	-155.1

Podobno stanje je tudi drugod po Sloveniji, razen na Vipavskem in na Goriškem. Tudi na teh območjih so padavine ob koncu tedna nekoliko popravile zalogo vode v tleh, a je ta še vedno pod mejo lahke dostopnosti, zato se vodni stres, zlasti za poljščine s plitvim koreninskim sklopom, nadaljuje.

4. Voda v tleh

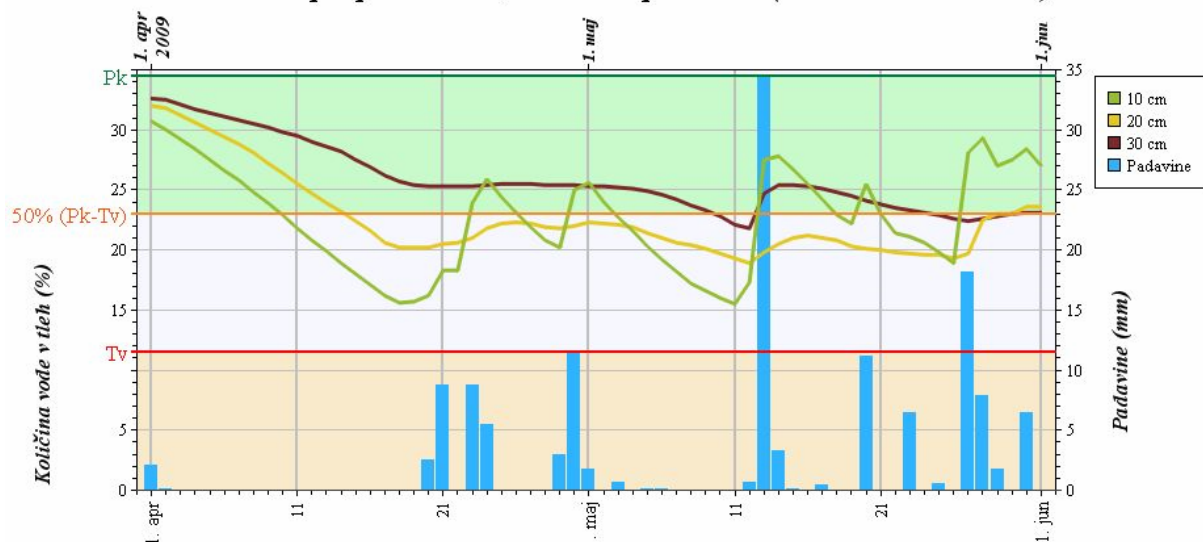
Ob koncu druge dekade je bilo stanje vode v tleh že povsod po Sloveniji precej nizko. Tako se je nadaljevalo tudi v prvi polovici zadnje dekade maja. Predvsem na Primorskem se stanje ni bistveno izboljšalo. Voda je rastlinam težko dostopna, večinoma (razen ponekod na Obali) je padlo premalo padavin za pozitivno vodno bilanco.

Dnevna povprečna vlažnost tal in padavine (BILJE)

Pk = zgornja meja vode v tleh
 50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh
 Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

Dnevna povprečna vlažnost tal in padavine (MURSKA SOBOTA)

Pk = zgornja meja vode v tleh
 50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh
 Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

Precej več padavin je bilo v SV Sloveniji, zato se je na Štajerskem in v Prekmurju stanje nekoliko popravilo. Predvsem zgornja plast do globine 10 cm si je povsod opomogla, a se bo

tudi najhitreje spet začela sušiti. Na globinah 20 in 30 cm se je stanje izboljšalo le tam, kjer je padlo preko 70 mm dežja (okolica Maribora).

5. Obeti (izdano 1.6.2009)

Oblačnost se bo proti sredini tedna zmanjšala, tako da bo večinoma sončno in topleje z možnimi plohami. Proti koncu tedna se bo spet pooblačilo, ponekod bo občasno deževalo.